

Läsning av Regionmagasinet 2003-2011

Annika Bergström

[SOM-rapport nr 2012:6]

Information om den regionala SOM-undersökningen i Västsverige

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför varje höst frågeundersökningar i syfte att kartlägga den svenska allmänhetens vanor och attityder på temat samhälle, politik och medier (förkortningen SOM står för *Samhälle Opinion Medier*). Sedan 1986 genomförs en nationell frågeundersökning, *Riks-SOM*, och sedan 1992 genomförs en regional undersökning i Västsverige – *Väst-SOM*. Data samlas in via postala enkäter, och varje undersökning genomförs under i huvudsak samma förutsättningar för att resultaten från de olika åren ska vara jämförbara.

SOM-institutet är ett samarbete mellan två forskningsenheter vid Göteborgs universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) samt Statsvetenskapliga institutionen. En rad forskningsprojekt medverkar i SOM-undersökningarna – flertalet med förankring i någon av dessa tre institutioner, men även externa projekt deltar regelbundet.

Resultaten från SOM-undersökningarna redovisas i årliga publikationer där de medverkande forskarna presenterar analyser baserade på de senaste resultaten, med fokus på långsiktiga opinions- och medietrender. Information om Väst-SOM-undersökningen 2011 kommer att publiceras i Hägglund, Jonas (2012) ”Samhälle Opinion Media Västra Götaland 2011”, i en kommande Väst-SOM-bok (dec 2012) där Annika Bergström är redaktör.

Undersökningens uppläggning

Väst-SOM-undersökningen har sedan starten 1992 genomförts i form av en post-enkät som går ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av befolkningen boende i Västsverige. Urvalet i undersökningen var åren 1992–1997 begränsat till befolkningen i Göteborg med kranskommuner¹. Från och med undersökningen 1998 täcker urvalet hela Västra Götalands län samt Kungsbacka kommun.² Totalt omfattar undersökningens obundna, slumpmässiga urval 6 000 individer. Från och med 2009 års undersökning är åldersintervallet 16–85 år.³ Såväl svenska som utländska medborgare ingår.

Fältarbetet för Väst-SOM följer i huvudsak samma upplägg år från år. Huvuddelen av datainsamlingsarbetet genomförs under hösten. Enkäten skickas ut i slutet av september månad. Under resterande del av fältperioden genomförs successivt en serie påminnelseinsatser postalt och per telefon. Fältarbetet avslutas senast under januari/februari månad. Redan vid novembers utgång har i allmänhet drygt 90 procent av de som slutligen kommer att medverka skickat tillbaka sin enkät.

¹ Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö. Med Göteborgsregionen avses i föreliggande tabellpresentation genomgående Göteborg samt dessa kommuner exklusive Kungsbacka, som inte ingår i Västra Götaland.

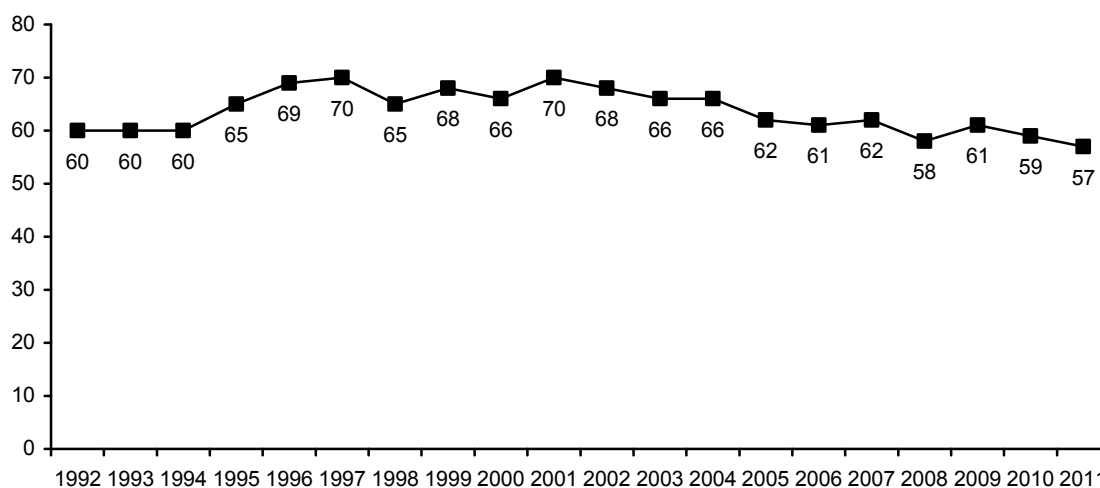
² Delregionerna som används i följande resultatredovisning är indelade i enlighet med indelningen i kommun-förbund: Göteborgsregionen: Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö; Sjuhärad: Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda; Skaraborg: Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara; FyrBoDal: Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Mellerud och Åmål.

³ I Väst-SOM 2000–2008 var åldersintervallet 15–85 år; 1992–1999 15–80 år.

Svarsfrekvens och bortfall

SOM-undersökningarna har sedan starten 1986 haft en relativt hög svarsfrekvens. För samhällsvetenskapliga postenkäter har svarsfrekvensen tidigare brukat ligga på mellan 60 och 70 procent, men det har under senare år blivit svårare att nå dessa nivåer. Figuren nedan illustrerar variationen i svarsfrekvens för Väst-SOM-undersökningen sedan starten 1992. Det ska noteras att undersökningarna 1992–1997 var begränsade till Göteborgsregionen, där svarsfrekvensen generellt är lägre än för övriga delar av Västra Götalandsregionen.

Svarsfrekvens i Väst-SOM-undersökningen 1992–2011 (procent av nettourvalet)

Kommentar: Åren 1992–1997 var undersökning en begränsad till Göteborgsregionen. Fr.o.m. 1998 omfattas hela Västra Götalandsregionen inklusive Kungsbacka kommun.

För 2011 års undersökning blev nettosvarsfrekvensen 57 procent. I Göteborgsregionen var svarsfrekvensen något lägre än i övriga Västra Götaland. Svarsfrekvensen 2011 var något lägre än 2010.

Svarande och bortfall i Väst-SOM-undersökningen 2011

	GR	Övr VG	TOTALT
Ursprungligt urval (brutto)	3 058	2 942	6 000
Bortdefinierade (naturligt bortfall)	273	234	507
Nettourval	2785	2708	5 493
Antal svarsvägrare/ej anträffbara	1 270	1 077	2 347
Antal svarande	1 515	1 631	3 146
Svarsfrekvens brutto	50%	55%	53%
Svarsfrekvens netto	54%	60%	57%

Kommentar: Med naturligt bortfall avses: adress okänd, avflyttad; bortrest på längre tid, studier/militärtjänstgöring på annan ort; boende/studier/arbete utomlands; sjuk, institutionsvård; förståndshandikapp; avliden; ej svensktalande.

De jämförelser som gjorts mellan svarspersonernas socioekonomiska sammansättning och befolkningens visar att Väst-SOM-undersökningens respondenter sammantaget speglar Västsveriges befolkning väl.

Kännedom om *Regionmagasinet*

Regionmagasinet har haft en regelbunden utgivning sedan 2000 och utkommer sedan 2002 med normalt fyra utgåvor per år. Under 2011 utkom ett extranummer inför omvalet i Västra Götaland den 15 maj. SOM-institutet har mätt kännedomen om, och läsningen av *Regionmagasinet* sedan 2003 då frågan för första gången ställdes i den västsvenska undersökningen. Frågan i formuläret, som går ut till 6000 personer i Västra Götaland och Kungsbacka kommun (ingår ej i analysen), rör i vilken utsträckning man läser eller tittar i *Regionmagasinet*. I frågan finns också en möjlighet att svara att man inte känner till tidningen, ett svarsalternativ som 2011 utnyttjades av 16 procent av den vuxna befolkningen (16-85 år). Det innebär omvänt att ca 85 procent av de boende i regionen känner till tidningen – ett resultat att jämföra med drygt halva befolkningen (56 procent) vid första mätningen 2003 (tabell 1).

Kännedomen ökade mer mellan 2003 och 2004, när tidningen fortfarande var förhållandevis ny, och också mellan 2007 och 2008, vilket sannolikt delvis kan förklaras med övergången till en ny distributionsform: mellan december 2007 och juni 2009 delades *Regionmagasinet* ut separat till varje hushåll, och inte som tidigare via Postens samlade reklamförsändelse *Svepet*. Från och med oktobernumret 2009 distribueras tidningen åter via *Svepet* och då också till hushåll som undanber sig reklam (cirka 30 procent av hushållen i Västra Götaland). Mellan 2009 och 2010 skedde åter en större uppgång beträffande kännedomen om *Regionmagasinet*, en trend som höll i sig även i 2011 års mätning. De två senaste årens uppgångar är sannolikt så kallade valårseffekter vilket innebär att många politiska indikatorer ökar – politiskt intresse, kontakt med politiker och läsning av politiskt relaterat innehåll.

Kännedomen om *Regionmagasinet* är generellt något sämre i Göteborgs kommun och Göteborgsregionen totalt sett jämfört med övriga Västra Götaland, men skillnaderna är mycket små och inte entydiga över tid. Inte heller mellan de tre särredovisade områdena utanför Göteborgsregionen är skillnaderna särskilt stora. I 2011 års mätning är kännedomen allra störst i Skaraborg – 89 procent. Det betyder en förändring jämfört med de senaste åren där kännedomen varit mest utbredd i Fyrbodals kommun.

Tabell 1 Kännedom om *Regionmagasinet* i Västra Götalandsregionen samt i olika delregioner, 2003–2011 (procent)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Antal 2011
Västra Götaland	56	63	62	66	68	72	71	78	84	2935
Utanför Gbg-regionen	56	65	69	66	70	75	73	80	86	1449
Sjuhärad	57	64	69	66	71	71	70	77	84	411
Skaraborg	55	62	70	63	66	74	71	80	89	491
Fyrbodals kommun	57	69	68	68	75	81	78	82	85	547
Göteborgsregionen ¹	56	61	56	65	66	70	68	76	83	1486
Göteborg	58	60	56	66	65	67	67	76	82	861
Antal svar										
Västra Götaland	3 413	3 359	3 184	3 130	3 190	3 003	3 127	3 044	2935	

Kommentar: Frågan i formuläret: 'Läser du eller tittar du regelbundet i någon informationstidning eller något informationsblad som ges ut i: 'Västra Götalandsregionen: *Regionmagasinet*'; 'Den kommun där du bor' (i enkätfrågan som riktades till de boende i Göteborgsregionen gavs i mätningarna 2003–2008 exemplet '(t.ex. *Vårt Göteborg*)', 'Den stadsdel eller den del av kommunen där du bor'. Fem svarsalternativ: 'Varje nummer'; 'Flertalet nummer'; 'Något enstaka nummer'; 'Aldrig'; 'Känner inte till/finns inte'. Svarsalternativet, 'Flertalet nummer' ersatte 2007 en tidigare lydelse 'Vartannat nummer' använd 2003–2006. Tabellen redovisar andelen som *inte* svarat 'Känner inte till/finns inte' men besvarat åtminstone någon av frågans delfrågor.

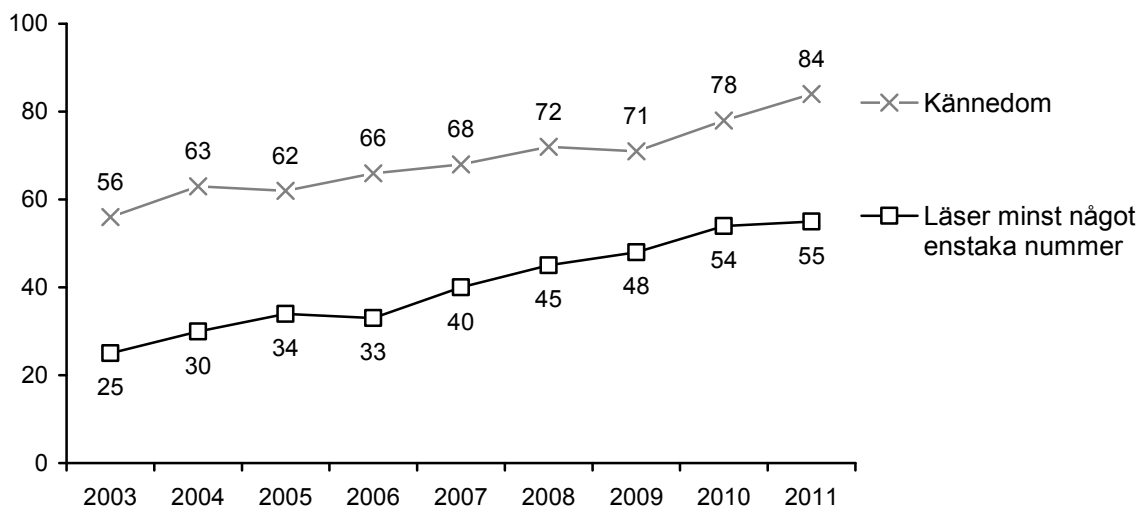
¹Exkl. Kungsbacka kommun.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Läsning av *Regionmagasinet*

Den ökade kännedomen av *Regionmagasinet* har följts av en successivt växande läsekrets. År 2011 uppgav mer än hälften av Västra Götalands befolkning, 55 procent, att de läser minst något enstaka nummer av tidningen – mer än en fördubbling sedan 2003 men en förhållandevis liten ökning jämfört med 2010 (figur 1). Skillnaden mellan kännedom och andel läsare ökar således något mellan åren 2010 och 2011.

Figur 1 Kännedom respektive läsning av *Regionmagasinet* i Västra Götaland, 2003–2011 (procent)

Kommentar: Andelen för läsning avser de som uppgett att de läser åtminstone minst 'något enstaka nummer'. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungälv kommun).

Andelen som uppger att de aldrig läser tidningen har varit mer konstant. Fram till 2006 var nivån runt en tredjedel, därefter minskade den något fram till 2010 för att återigen öka något i 2011 års mätning (tabell 2). Inkluderas även de som svarat att de inte känner till tidningen framkommer att gruppen icke-läsare har minskat i snabbare takt, och det under hela mätperioden: från 75 till 45 procent. Så medan andelen icke-läsare de senaste åren varit relativt konstant har andelen läsare ökat från 25 procent 2003 till 55 procent 2011 samtidigt som andelen som inte känner till tidningen nu är nästan en tredjedel av vad den var 2003.

Den riktigt trogna läsekretsen, som uppger sig läsa 'varje nummer', har varierat i storlek under perioden; 2011 utgjorde den 19 procent av befolkningen, vilket är den högsta siffran i mätningarna sedan 2003. Den relativt stora nedgången mellan 2006 och 2007, från 14 till 8 procent, ska i första hand tillskrivas en förändring i mätmetod: i 2007 års undersökning ändrades det andra svarsalternativet i skalan från 'vartannat nummer' till 'flertalet nummer', vilket resulterade i att fler valde detta alternativ på bekostnad av 'varje nummer'. Läger man ihop dessa två högfrekventa svarsalternativ har andelen trogna läsare mer än fördubblats mellan 2003 och 2010 – från 10 till 32 procent, dvs. en tredjedel av invånarna i regionen.

Tabell 2 Läsning av *Regionmagasinet* i Västra Götaland, 2003–2011 (procent)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Varje nummer	9	12	15	14	8	10	13	12	16
Flertalet nummer ¹	1	2	2 2 9 9				11	13	13
Något enstaka nummer	15	17	17	17	23	25	25	29	26
Aldrig ²	31	32	28	33	28	28	22	24	29
Känner inte till	44	37	38	34	32	28	29	22	16
Summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
<i>Minst något enstaka nummer</i>	25	30	34	33	40	45	49	54	55
<i>Aldrig/känner inte till</i>	75	70	66	67	60	55	52	46	45
Minsta antal svar	3 413	3 359	3 184	3 130	3 190	3 003	3 127	3 127	2 935

Kommentar: Procentbasen till grund för de redovisade andelarna om fattar de som besvarat åtminstone någon av frågans delfrågor; se i övrigt kommentar till tabell 1. I den mån de två summerade andelarna (kursiva raderna) inte exakt summerar de enskilda andelarna beror detta på avrundningar.

¹Svarsalternativet ersatte 2007 en tidigare lydelse 'Vartannat nummer' använd 2003–2006, vilket torde vara orsaken bakom merparten av förändringen mellan 2006 och 2007 beträffande de två mest frekventa svarsalternativen. ²Inkluderar svarspersoner som inte svarat på delfrågan om *Regionmagasinet*.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Precis som var fallet för kännedom om *Regionmagasinet* är variationen i läsning förhållandevis liten vid en jämförelse mellan Västra Götalands olika delregioner. Den successivt växande läsekretsen återfinns i samtliga fyra områden (tabell 3). Här utmärker sig Fyrbodalsområdet något med 61 procent som läst åtminstone något nummer, vilket är 10 procentenheter högre än i Göteborgsregionen med 51 procent. Med undantag för 2005 uppvisar Göteborgsregionen och Göteborgs kommun genomgående minst andel läsare jämfört med övriga delar av regionen.

Tabell 3 Läsning av *Regionmagasinet* i olika delregioner i Västra Götaland, 2003–2011 (procent)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Antal 2011
Västra Götalandsregionen	25	30	34	33	40	45	48	54	55	2 935
Utanför Göteborgsregionen	26	34	33	36	43	48	51	57	59	1 449
Sjuhärad	25	34	32	32	43	45	49	53	55	411
Skaraborg	26	33	33	33	42	46	49	57	59	491
Fyrbodals	26	36	33	41	45	53	54	61	61	547
Göteborgsregionen ¹	24	27	36	30	37	41	46	51	51	1 486
Göteborgs kommun	25	27	37	31	36	41	44	50	51	861

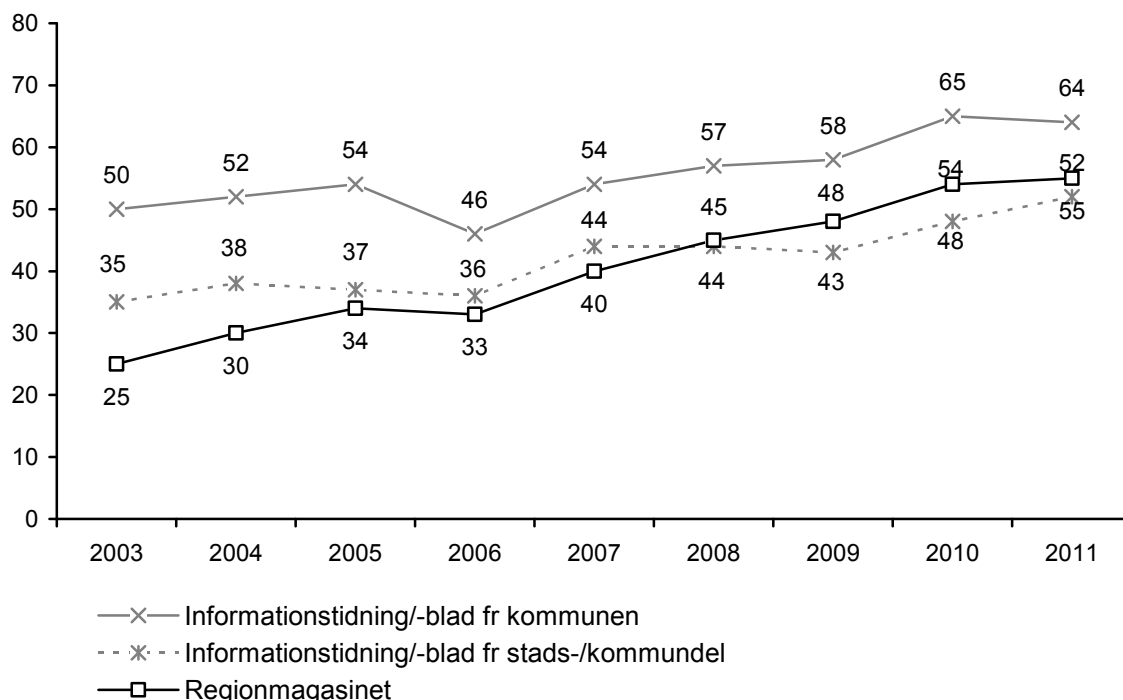
Kommentar: Resultaten avser andelen som uppgett att de läser åtminstone minst 'något enstaka nummer'. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2. ¹Exkl. Kungsbacka kommun.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Regionmagasinet i förhållande till andra informationstidningar

SOM-undersökningen möjliggör en jämförelse av läsningen av *Regionmagasinet* och informationstidningar på kommun- samt stadsdels- eller kommundelsnivå. En jämförelse mellan dessa tre typer av informationstidningar visar att tidningar från kommunen är något mer utbredd än övriga två. Nivån för kommunernas tidningar är i stort sett densamma 2011 som i 2010 års mätning – 64 procent. På en något lägre nivå än *Regionmagasinet* finns informationstidningar från stads- och kommundelar. Här har skett en ökning från 48 till 52 procent mellan 2010 och 2011. Skillnaderna mellan de tre typerna av informationstidning har minskat över tid och sedan 2008 är läsningen av *Regionmagasinet* mer utbredd än läsningen av stads- och kommundelstidningar.

Figur 2 Läsning av *Regionmagasinet* i relation till läsning av informationstidningar från den egna kommunen respektive stads-/kommundelen bland befolkningen i Västra Götaland, 2003–2011 (procent)

Kommentar: Resultaten avser andelen som uppgett att de läser åtminstone minst 'något enstaka nummer'. Resultaten avser befolkningen i hela Västra Götalandsregionen, 16–85 år (2003–2008: 15–85 år). Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

För stads- och kommundelstidningar varierar läsningen väsentligt mellan olika kommuner, vilket är högst naturligt med tanke på den varierande förekomsten av denna typ av tidningar. Andelen som läser åtminstone något nummer är större i Göteborgs kommun än i Göteborgsregionen som helhet, vars befolkning i sin tur uppvisar en väsentligt större andel läsare jämfört med den i övriga Västra Götalandsregionen – 2011 handlar det om 70, 60 respektive 43 procent (tabell 4). Det har emellertid skett en signifikant ökning i några områden mellan 2010 och 2011. I Sjuhärad har andelen läsare ökat från 44 till 49 procent och i Skaraborg från 30 till 41 procent. Ökningen går sannolikt att härleda till utbudet som kan ha förändrats genom fler titlar, tätare utgivning, förändrade produkter eller kombinationer av dessa.

Tabell 4 Läsning av informationstidning/-blad från stads-/kommundelen i olika delregioner i Västra Götaland, 2003-2011 (procent)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Antal 2011
Västra Götalandsregionen	35	38	37	36	44	44	43	48	52	2 934
Utanför Göteborgsregionen	22	23	19	18	30	29	32	37	43	1 448
Sjuhärad	34	32	28	27	39	34	40	44	49	410
Skaraborg	18	18	15	12	22	26	28	30	41	491
Fyrbodalsregionen	18	22	16	16	30	28	30	40	40	547
Göteborgsregionen ¹	47	51	53	53	58	59	53	58	60	1 486
Göteborgs kommun	62	64	67	64	70	72	67	70	70	861

Kommentar: Resultaten avser andelen som uppgett att de läser åtminst 'one minst 'något enstaka nummer'. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2.

¹Exkl. Kungsbacka kommun. ²2006–2008 års enkätfråga, i den enkät som når respondenterna i Göteborgsregionen, inkluderade 'Vårt Göteborg' som konkret exempel. I juni 2007 distribuerades sista numret i pappersform till hushållen, därefter finns tidningen enbart i nätversion på Göteborgs stads hemsida. Dessa faktorer förklarar åtminstone delar av variationen i andelen för Göteborgs kommun efter 2005.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Ifråga om kommundidningar saknas denna typ av entydiga mönster (tabell 5). Här ligger andelen mellan 55 (Göteborgs kommun) och 72 procent (Sjuhärad) i de redovisade befolkningsområdena. Nivåerna i flera av regionens delar är förhållandevis stabila jämfört med 2010 års mätning. Det har skett en mindre uppgång för läsningen i Sjuhärad och Skaraborg samtidigt som läsningen har minskat något i Fyrbodalsregionen. Nivån i Göteborgsregionen är på stort sett samma nivå.

Resultatet för Göteborgs kommun försämrades påtagligt mellan 2008 och 2009, andelen läsare ökade åter år 2010 och är kvar på stort sett samma nivå 2011. Förändringarna som noteras för Göteborgs kommun bottnar i såväl verklighetsförhållanden som enkätfrågans utformning. Läsning av en kommundidning i Göteborgs kommun har i praktiken länge kunnat översättas till läsning av tidningen *Vårt Göteborg*. Tidningen har också angetts som exempel i enkätfrågan i 2006-2008 års undersökningar, vilket delvis förklarar den ökade läsarandelen mellan 2005 och 2006. Dock distribuerades det sista numret av pappersversionen av *Vårt Göteborg* i juni 2007, varefter tidningen enbart finns tillgänglig på Göteborgs stads hemsida. Detta förhållande kan förklara den mindre nedgång som syns mellan 2007 och 2008. I mätningen 2009, då tidningstiteln inte längre ingick som exempel i enkätfrågan, var nedgången väsentligt större. Orsaken är rimligen både att en konkret tidningstitel ökar respondentens benägenhet att dra sig till minnes sin läsning (en erfarenhet från många andra studier) samt en viss fördröjning innan människors bild av sin egen läsning anpassas efter verklighetens förhållanden.

Tabell 5 Läsning av informationstidning/-blad från den egna kommunen i olika delregioner i Västra Götaland, 2003-2011 (procent)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Antal 2011
Västra Götalandsregionen	50	52	54	46	54	57	58	65	64	2 933
Utanför Göteborgsregionen	49	50	50	42	53	58	58	67	67	1 448
Sjuhärad	62	63	64	54	62	64	65	69	72	410
Skaraborg	45	43	45	35	43	52	53	64	67	491
Fyrbodal	44	48	43	38	54	58	58	69	63	547
Göteborgsregionen ¹	51	54	58	49	55	56	58	63	62	1 485
Göteborgs kommun ²	45	43	54	64	66	63	52	57	55	860

Kommentar: Resultaten avser andelen som uppgett att de läser åtminst one minst 'något enstaka nummer'. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2.

¹Exkl. Kungsbacka kommun. ²2006–2008 års enkätfråga, i den enkät som når respondenterna i Göteborgsregionen, inkluderade 'Vårt Göteborg' som konkret exempel. I juni 2007 distribuerades sista numret i pappersform till hushållen, därefter finns tidningen enbart i nätversion på Göteborgs stads hemsida. Dessa faktorer förklarar åtminstone delar av variationen i andelen för Göteborgs kommun efter 2005.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Regionmagasinets läsare

Betydelsen av demografi och socioekonomi

De geografiska skillnader som uppvisats i läsningen av *Regionmagasinet* kan alltså framför allt härledas till utbudet. Det finns också andra faktorer som inverkar på läsning i mer generell bemärkelse, inte minst läsning av dagstidningar och också informationstidningar. Demografiska och socioekonomiska mönster i läsningen av *Regionmagasinet* återfinns i tabell 6. Där framkommer exempelvis vissa könsskillnader så till vida att andelen läsare är något högre bland kvinnor än bland män. Denna skillnad har varierat något över tid, 2003 var den 3 procentenheter, 2011 var skillnaden 7 procentenheter.

Ålder är däremot en faktor av betydligt större betydelse. Läsningen är mer än sex gånger så utbredd bland pensionärer som bland unga i 16 till 19-årsåldern. 2011 uppgav runt 70 procent av pensionärerna att de läser åtminstone något nummer av *Regionmagasinet* medan motsvarande siffra för tonåringarna var 11 procent. Läsningen ökar sedan successivt med stigande ålder och försvagas en liten aning hos undersökningens allra äldsta. Den tidigare noterade ökningen i läsning av tidningen återfinns i flera åldersgrupper men man ser också enstaka tillbakagångar, framför allt i grupperna 20-24 år och 50-64 år.

Det finns också en viss utbildningseffekt som tar sig uttryck i att andelen läsare är allra störst bland personer med hög utbildning. Minst utbredd är läsningen i gruppen med medellåg utbildning, en konsekvens av att många unga återfinns här. Med hänsyn tagen till både ålder och utbildning är sambandet mer linjärt. I gruppen över 50 år med medelhög eller hög utbildning är andelen sporadiska läsare 71 procent; i gruppen 16-29 år med låg eller medellåg utbildning 15 procent.

Läsning beroende på socioekonomisk status analyseras här i termer av det slags hem respondenten själv säger sig tillhöra, i valet av fem givna svarsalternativ. De som beskriver sig som boende i "arbetarhem" uppvisar genomgående minst andel läsare. I övriga grupper varierar mönstren något över tid. I 2011 års mätning är läsningen minst utbredd i företagarhus medan högst andel läsare finns bland personer som beskriver sig som boende i "tjänstemannahem".

En annan relevant faktor ifråga om läsningen av *Regionmagasinet* är den anställningssektor man arbetar eller annars har arbetat inom. Det visar sig att drygt fyra femtedelar, 84 procent, av dem som har eller haft en anställning inom region- eller landstingssektorn uppgav sig läsa åtminstone något enstaka nummer av tidningen 2011 – vilket kan jämföras med 49 procent av dem i den privata sektorn. Läsningen är även mer utbredd bland personer med arbete i den kommunala och den statliga sektorn (62 respektive 63 procent) samt i den grupp som arbetar eller arbetat inom ideell sektor (60 procent). Mönstret är relativt stabilt över tid med undantaget att skillnaderna i läsning mellan anställda i privat sektor och övriga sektorer har ökat. Skillnaden blir tydlig vid en jämförelse av trogna läsare (figur 4). Andelen är nästan tre gånger större bland personer som arbetar i region/landstingssektorn jämfört med i den privata (59 mot 23 procent).

Tabell 6 Läsning av *Regionmagasinet* i olika befolkningsgrupper i Västra Götaland, 2003–2010 (procent)

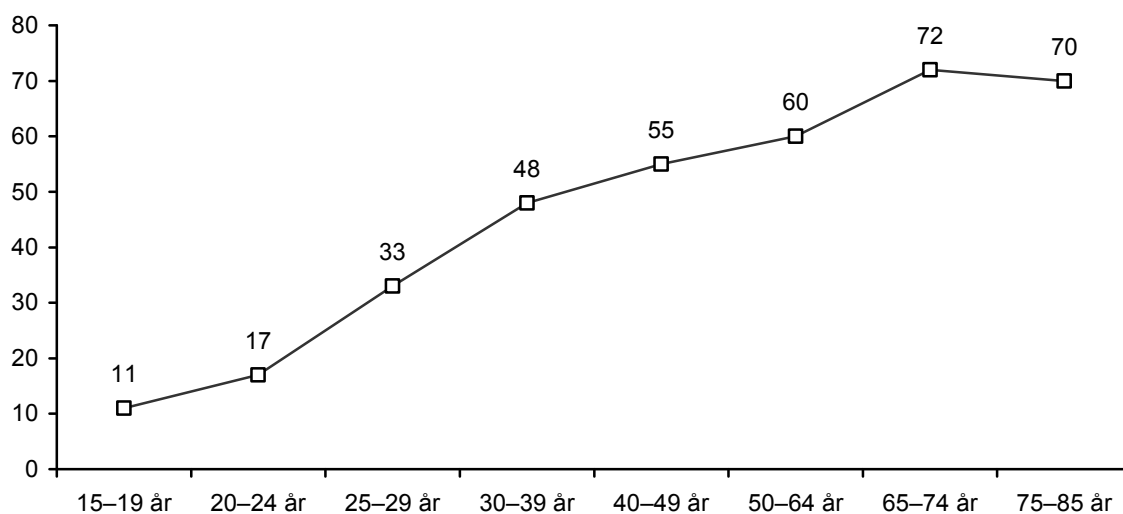
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Antal 2011
Samtliga	25	30	34	33	40	45	48	54	55	2 935
Kön										
Kvinna	26	32	36	36	43	48	52	58	58	1 555
Man	23	29	32	29	38	41	44	49	51	1 380
Ålder										
16–19 år ¹	6	9	6	4	8	10	11	12	11	137
20–24 år	8	10	10	9	14	13	23	20	17	146
25–29 år	14	18	18	19	24	31	26	34	33	156
30–39 år	22	26	30	27	40	37	45	47	48	410
40–49 år	27	34	37	39	44	48	45	55	53	491
50–64 år	30	38	43	39	47	55	56	65	60	839
65–74 år	37	41	46	45	54	57	64	68	72	500
75–85 år	33	36	46	43	50	52	61	64	70	256
Utbildning										
Låg	24	28	32	28	38	42	46	53	56	613
Medellåg	20	27	29	30	34	38	41	49	47	867
Medelhög	27	34	35	35	47	48	50	53	57	651
Hög	31	36	45	42	46	54	58	61	61	739
Subjektiv klass										
Arbetarhem	22	26	27	26	37	38	43	48	52	1 167
Jordbrukarhem	29	33	45	46	47	49	47	51	70	110
Tjänstemannahem	29	36	40	40	48	54	56	61	59	959
Högre tjänstemannahem ²	31	34	44	39	42	51	52	55	52	259
Företagarhem	22	34	34	33	39	38	48	52	50	222
Anställningssektor³										
Statlig	29	36	46	38	45	49	55	64	63	256
Kommunal	27	33	38	39	45	54	55	63	62	608
Landsting/regional	41	53	59	62	68	68	78	82	84	191
Privat	24	28	32	29	38	42	45	49	49	1 197
Ideell org./stiftelse ⁴	-	--	-	--	-	--	54	64	60	47

Kommentar: Resultaten avser andelen som uppgett att de läser åtminstone minst 'något enstaka nummer'. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2.

¹Åldersintervallets nedre gräns i undersökningen förändrades 2009, från 15 till 16 år; resultaten 2003–2008 avser gruppen 15–19 år. ²Svarsalternativet löd 20 03–2008 'Högre tjänstemanna-/akademikerhem'. ³Frågan gäller nuvarande eller annars tidigare arbete. ⁴Nytt svarsalternativ 2009.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

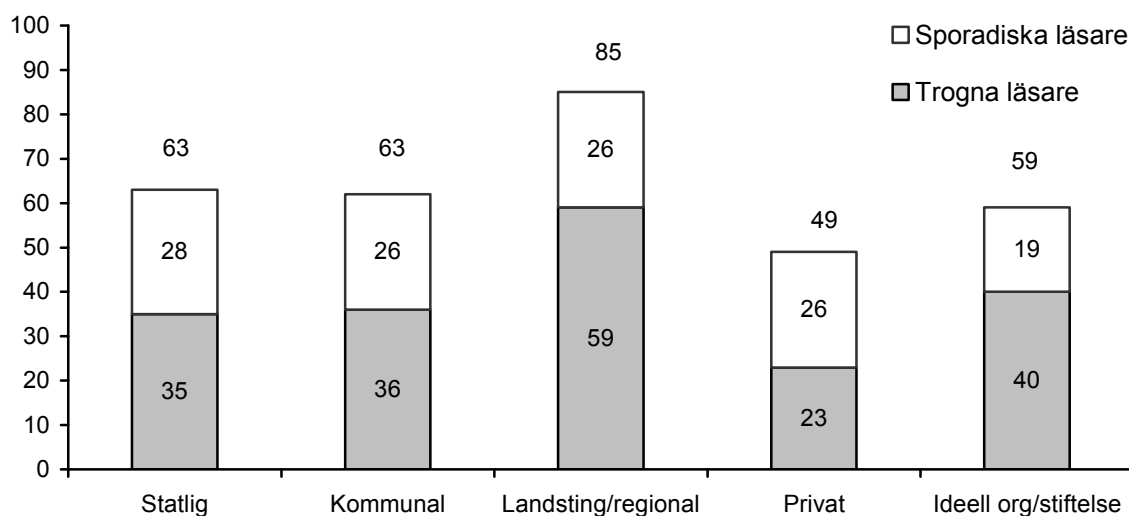
Figur 3 Läsning av *Regionmagasinet* efter ålder, 2011 (procent)

Kommentar: Resultaten avser andelen som uppgett att de läser åtminst 'något enstaka nummer'. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2. Resultaten avser befolkningen i hela Västra Götalandsregionen.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Figur 4 Läsning av *Regionmagasinet* efter anställningssektor, 2011 (procent)

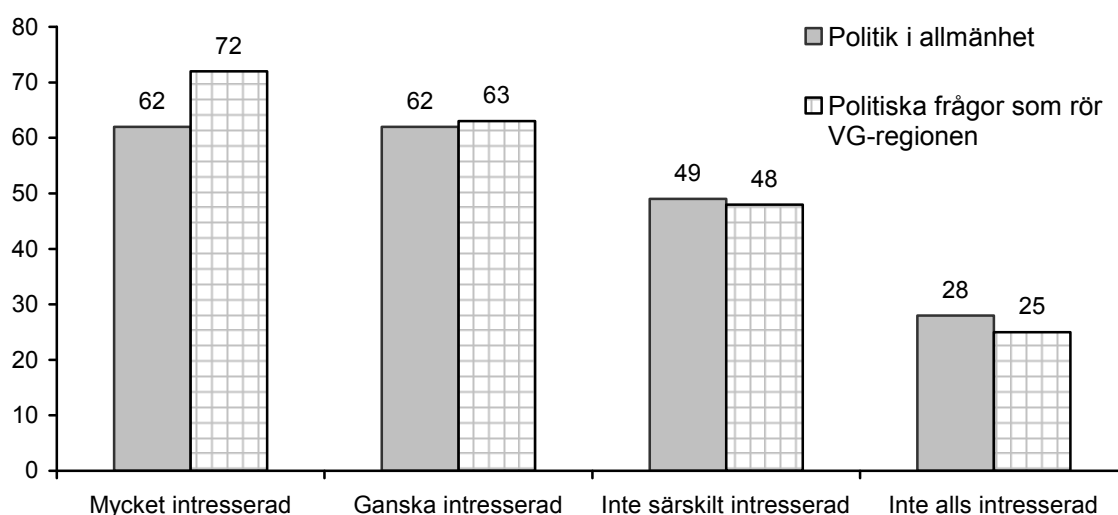
Kommentar: Trogna läsare avser de som uppgett att de läser 'Varje nummer' eller 'Flertalet nummer'; sporadiska läsare avser de som uppgett att de läser 'Något enstaka nummer'. Antalet svarspersoner i gruppen 'Ideell organisation/stiftelse' är endast 47 personer; i övrigt som minst 191 personer. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Betydelsen av politiskt intresse, ideologisk orientering och politiskt förtroende

Utöver den typ av socioekonomiska faktorer redovisade ovan finns anledning att undersöka i vilken utsträckning läsningen av *Regionmagasinet* varierar beroende på intresse för politiska frågor. Inte helt överraskande återfinns störst andel läsare bland dem med ett uttryckt intresse för politik, något som blir särskilt tydligt när frågan avgränsas till att gälla politiska frågor om Västra Götalandsregionen. I gruppen med mycket stort intresse för dessa frågor läser nästan tre fjärdedelar, 72 procent, *Regionmagasinet* åtminstone någon enstaka gång mot 25 procent bland dem som inte är alls intresserade av regionpolitik (figur 5). Mönstret har varit beständigt över tid och den generellt ökade läsningen har funnits i samtliga grupper. I 2011 års mätning ökar emellertid andelen läsare framför allt i gruppen som inte alls är intresserade av politik – sannolikt en följd av en viss tillbakagång i denna grupp i 2010 års mätning. De varierande nivåerna i denna grupp beror delvis på att antal svarande är förhållandevis litet (tabell 7).

Figur 5 Läsning av *Regionmagasinet* efter intresse för politik i allmänhet respektive politiska frågor som rör Västra Götalandsregionen, 2011 (procent)

Kommentar: Resultaten avser andelen som uppgett att de läser åtminstone minst 'något enstaka nummer'. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2. Antalet svarspersoner är som minst 212 personer i någondera grupp.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Utöver ett generellt intresse för politik har också individens politiska orientering spelat en viss roll i det att andelen läsare har varit något större på den ideologiska vänstersidan jämfört med på högersidan. Sedan år 2009 har detta mönster försvagats något och andelen läsare är i stort sett densamma bland dem som placerar sig 'något till vänster' och 'något till höger' – 54 respektive 57 procent. Däremot kvarstår skillnaderna mellan personer 'klart till vänster' och 'klart till höger' – 60 respektive 46 procent, gapet har ytterligare ökat mellan 2010 och 2011. Den senare gruppen är också den med lägst andel läsare.

Ser man till partisympatier har skillnaderna varierat något över tid; variationen mellan de olika riksdagspartierna rymdes 2011 mellan 52 och 70 procent, vilket är något mer än i 2010 års mätning. Undantaget utgörs av sympatisörer till Sverigedemokraterna vars läsarandel är 41 procent, vilket innebär en viss tillbakagång jämfört med 2010 och att Sverigedemokraternas anhängare läser i betydligt mindre utsträckning än andra partiers sympatisörer. Antalet svarspersoner är emellertid få i vissa grupper varför fluktuationer kan förekomma.

Tabell 7 Läsning av Regionmagasinet efter politiskt intresse och politisk orientering (procent)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Antal 2010
Samtliga	25	30	34	33	40	45	48	54	55	2 935
Intresse för politik i allmänhet:										
Mycket intresserad	34	40	46	46	53	60	60	64	62	350
Ganska intresserad	29	37	41	37	48	51	54	60	62	1 289
Inte särskilt intresserad	21	27	30	28	34	38	44	53	49	998
Inte alls intresserad ¹	10	14	17	13	20	22	24	30	28	230
Intresse för politiska frågor som rör VG-regionen:										
Mycket intresserad	42	48	54	54	58	66	68	73	72	318
Ganska intresserad	29	35	40	38	47	53	58	63	63	1 175
Inte särskilt intresserad	18	22	25	24	32	35	42	48	48	1 073
Inte alls intresserad ¹	11	12	14	14	19	15	22	20	25	226
Ideologisk vänster-högerpositionering:²										
Klart till vänster	28	32	37	38	42	46	48	56	60	286
Något till vänster	23	30	37	34	43	50	51	58	54	599
Varken eller	26	29	32	29	40	39	45	52	57	800
Något till höger	26	34	38	37	40	46	52	57	57	790
Klart till höger	21	30	33	27	38	43	42	47	46	360
Partisynpati:³										
V	26	29	34	37	43	47	50	56	59	140
S	26	29	33	30	39	45	49	57	57	718
MP	22	30	26	40	42	50	51	56	57	304
C	32	43	45	37	56	56	51	56	62	130
FP	31	31	39	36	47	50	56	57	61	180
M	25	31	36	31	37	44	48	53	52	928
KD	35	36	45	39	46	49	59	57	70	98
SD	-	-	-	-	28 ⁴	34	37	43	41	133
Uppfattning om hur regionstyrelsen i Västra Götaland sköter sin uppgift:										
Bra	33	40	46	40	47	51	61	66	64	431
Varken bra eller dåligt	30	34	39	37	46	48	54	59	61	980
Dåligt	28	39	38	46	48	57	59	62	62	463
Ingen uppfattning	17	22	26	22	29	32	35	39	42	997
Förtroende för VG-regionens politiker:										
Stort förtroende	33	39	45	43	51	56	60	66	66	391
Varken eller	30	32	40	37	47	49	54	61	61	940
Litet förtroende	25	35	35	32	41	48	49	54	56	828
Ingen uppfattning	18	19	24	24	25	29	33	38	38	632

Kommentar: Resultaten avser andelen som uppgett att de läser åtminst one 'minst något enstaka nummer'. Se i övrigt kommentarer till tabell 1 och 2.

¹Inkluderar även de som valt att inte besvara frågan. ²Respondentens egen placering på skalan. ³Resultaten för 2003 avser riksdagsparti; övriga år formuleras frågan allmänt ('Vilket parti tycker du bäst om i dag?'). ⁴Svarsunderlaget är begränsat till 53 personer.

Källa: Den västsvenska SOM-undersökningen (exkl. Kungsbacka kommun).

Regionmagasinet är en av flera kommunikationskanaler för Västra Götalandregionens beslutsfattare och tjänstemän. Mot den bakgrunden är det relevant att undersöka i vilken utsträckning läsningen i regionens befolkning varierar efter grad av förtroende för regionstyrelsen samt regionens politiker. Det visar sig att jämfört med betydelsen av graden av politiskt intresse är dessa av faktorer av mindre vikt. Den tydligaste tendensen är att läsningen ökar något med ett stort förtroende för politikerna och uppfattningen att regionstyrelsen sköter sin uppgift bra. Men mest tydligt är hur de som saknar uppfattning i dessa frågor genomgående i minst utsträckning är läsare av tidningen; 2011 är andelen som läser åtminstone något nummer bland personer utan uppfattning om regionstyrelse och regionpolitiker 38 respektive 42 procent. Återigen visar sig läsningen av *Regionmagasinet* hänga samman med ett slags samhällsengagemang som denna typ av frågor mäter.

Kännedomen om *Regionmagasinet* ökar åter mellan 2010 och 2011. En tänkbar förklaring till detta kan vara att tidningen utkom med ett extranummer i anslutning till omvalet i regionen den 15 maj 2011 på samma sätt som valet 2010 antogs bidra till både ökad kännedom och läsning. Kännedomen är allra störst i Skaraborg och minst i Göteborgsregionen. Läsningen å andra sidan ökar endast marginellt mellan 2010 och 2011. Drygt hälften av invånarna i regionen läser åtminstone något nummer. Läsvanan är mest etablerad i Fyrbodalen, även om skillnaderna jämfört med Skaraborg och Sjuhärad är förhållandevis små. Andelen läsare är dock mindre i Göteborgsregionen. 2011 års västsvenska undersökning visar på en alltjämt uppåtgående trend för *Regionmagasinet* både vad gäller kännedom och läsning, och de två senaste årens mätningar tyder på att tidningen har en viktig funktion att fylla i vältider. Detta bekräftas också i den analys som gjorts i samband med omvalet 2011, där det visade sig att politiker-kännedomen var betydligt högre bland personer som läst *Regionmagasinet* och att effekten kvarstod vid kontroll för andra faktorer som utbildningsnivå och politiskt intresse (Berg, Linda & Oscarsson, Henrik (2012) *Omstritt omval*).

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

